

Х

Изх.№

**ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И
ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

Относно: Обществено обсъждане на Проект на решение относно изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2024 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИВАНОВ,

Във връзка с Проектът на решение за изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2024 г. изразявам следното становище:

Предлага се поредно увеличение на цените на ВиК услугите, като за някои ВиК оператори - значително, например: ВиК Берковица с 80 %; ВиК Сливен с над 40 %; ВиК Сапарева баня с над 37 %; ВиК Видин с над 28 %; ВиК Габрово с над 20 %, ВиК Добрич с над 16%.

Предложена е най-висока комплексна цена за ВиК Разград - 6,08 лв./куб.м, а за други ВиК оператори /като Силистра, Варна, Шумен, Смолян, Търговище и др./ - цената се повишава става над 5 лв./куб. м.

Тези цени не са окончателни, тъй като към тях ще се прибави и инфлацията за м. ноември 2023 г., което означава, че домакинствата ще са принудени да отделят все повече средства, за да могат да заплащат сметките си за вода.

В институцията на омбудсмана през 2023 г. значително се увеличиха жалбите във връзка с лошото качество на ВиК услуги - често и продължително спиране на водата, неспазване на обявените периоди на въведени режими на водоподаване, неотстраняване на аварии в срок, лошо качество на водата след продължително спиране, слабо налягане и др.

Гражданите основателно продължават да задават въпроса – какви са ползите от непрекъснатото увеличение на цените на ВиК услугите.

Освен това, видно от Годишния доклад за ВиК сектора на КЕВР за 2022 г., необяснимо се увеличават общите загуби във водоснабдителната система - на 61%, вместо да намаляват - за 2021 г. средно за страната увеличението е 59,78 %.

Затова очаквам КЕВР да отговори – при така предложените цени на ВиК услугите, как защитава интересите на потребителите – принцип, от който следва да се ръководи съгласно чл. 7 от Закона за регулиране на ВиК услугите.

Увеличението, например, на цената на ВиК услугите в Сливен с над 1 лв. спрямо действащата в момента - 2,78 лв./куб.м, ще доведе ли до подобряване на всеобщия достъп на вода за населението в града и околните села.

Увеличението на комплексната цена на ВиК услугите в Търговище - на 5,13 лв./куб.м, ще реши ли проблема с водоснабдяването в гр. Омуртаг, където населението е на воден режим- получават вода два пъти в седмицата по 5 часа, и т.н..

Смятам, че предложеният механизъм за определяне и изменения на цените на ВиК услугите, разработен от КЕВР през 2015 г., в сила от 2016 г., постига единствено значително повишение на цените на ВиК услугите, без да се подобрява качеството на предоставените ВиК услуги. Не се решават проблемите във ВиК сектора, напротив - те се задълбочават с всяка измината година. Това означава, че е необходим анализ и промяна в ценообразуването на ВиК услугите, в т.ч. и относно социалната поносимост.

Определената социална поносимост на цените на ВиК услугите за 17 области е с над 10 % стохастична грешка при изчисляване на годишните доходи на един член от домакинство. Това са областите: Враца - 17,3 %; Ловеч - 12,6 %; Монтана - 10,4%; Велико Търново - 11,5 %; Габрово - 11,4 %; Разград - 17,2 %; Русе - 11,4 %; Силистра - 11,4 %; Добрич - 17,9 %; Търговище - 15,9 %; Шумен - 11,4 %; Стара Загора - 11,8 %; Ямбол - 17,4 %; Кюстендил - 11,7 %; Кърджали - 12,9 %; Пазарджик - 12,1 %; Смолян - 18,4 %. По информация на Националния статистически институт, над 10 % стохастична грешка означава, че данните са ненадеждни.

Пример до какво води високата степен на грешка, например за ВиК Ямбол: Социалната поносимост от 01.01.2023 г. е била 5,53 лв./куб.м, при степен на грешка 15,9 %, а от 01.01.2024 г. социалната поносимост е 4,964 лв./куб.м, при степен на грешка 17,4 %. Следователно имаме намаление на социалната поносимост с 10,31 % спрямо предходната година, но явно това не е действителното положение на средните месечни доходи на 1 лице от домакинството в област Ямбол.

Както вече изразих становище пред КЕВР - необходимо е за определяне на социалната поносимост на цените на ВиК услугите да се използват само и единствено статистически надеждни данни на НСИ за съответните години.

На следващо място, от Доклада на работната група не става ясно:

- кои са източниците на информация, които КЕВР е използвала за определянето на коефициент „Qe 2024“ относно отчетените разходи за доставяне на електрическа енергия за технологични нужди от свободен пазар за предоставяне на ВиК услуги и получените помощи и компенсации от държавата през 2022 г., както и за коефициент „Qp 2024“ относно действителните разходи, които са в резултат на осъществяване на нови дейности и/или експлоатация и поддръжка на нови активи през 2022 г.;

- правната обосновка - защо за девет ВиК оператори /Кърджали, Берковица, Сливен, Перник, Добрич, Шумен, София област, Кюстендил, Пазарджик/ КЕВР не е извършила изменение на предложените цени на ВиК услугите за 2024 г. с коефициент „Qe 2024“, който отразява разликата между одобрените и отчетните разходи за доставяне на електрическа енергия за технологични нужди от свободен пазар за предоставяне на ВиК услуги с приспаднати помощи и компенсации от държавата.

Това не дава възможност да се състави мнение относно икономическа обосновааност на цените на ВиК услугите, съответствието между цените за населените места и действителните разходи за предоставяне на ВиК услугите – принципи, от които КЕВР следва да се ръководи при изпълнение на правомощията си за регулиране на цените на ВиК услугите.

С оглед на изложеното, категорично не приемам предложеното поредно увеличение на цените на ВиК услугите, средно за страната с над 15 %, от 1 януари 2024 г.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**